

Algemeen	
Onderwerp	Uitgangspunten Werkagenda Basisfunctionaliteiten en Gezondheidsdoelen
Verspreiden	Ja
Contactpersoon	Aldo Kivits en Karen Nieuwenhuis
Eenheid	Beleid Sociaal Domein, gemeente Hilversum
E-mail	a.kivits@hilversum.nl , k.nieuwenhuis@hilversum.nl
Kenmerk	
Datum	25-6-2026

Voorstel

- 1) Kennis te nemen van de Opdracht Werkagenda AZWA.
- 2) In te stemmen met de Gezondheidsdoelen van de Regionale Preventie Infrastructuur.
- 3) In te stemmen met de regionale ambities per basisfunctionaliteit, in afwijking van de landelijke streefwaarden.
- 4) In te stemmen met de uitgangspunten voor de financiering van de Werkagenda.

Kernboodschap

Alle regio's in Nederland moeten uiterlijk 15 november 2026 een Werkagenda Basisfunctionaliteiten aanleveren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS), als opdracht uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA). In de Werkagenda komen regionale Gezondheidsdoelen en ambities met betrekking tot Basisfunctionaliteiten (bijvoorbeeld Valpreventie, Welzijn op Recept, of Aanpak Overgewicht en Obesitas). Gemeenten ontvangen vanaf 2027 middelen om deze Werkagenda uit te voeren, in de vorm van een "Specifieke Uitkering" (SPUK) AZWA. Om te komen tot de definitieve werkagenda moet nu richting worden meegegeven over de Gezondheidsdoelen, de regionale ambitie ten opzichte van landelijke streefwaarden, en over de uitgangspunten met betrekking tot het financieren van de werkagenda.

Aanleiding

Met de vaststelling van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) in het najaar van 2025 zijn alle regio's verplicht om een "Werkagenda Basisfunctionaliteiten" op te stellen en aan te leveren bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dit is een voorwaarde voor het verkrijgen van de Specifieke Uitkering (SPUK) AZWA middelen voor de periode 2027-2029. Het doel van de Werkagenda is om toe te werken naar een regionaal dekkend netwerk van Basisfunctionaliteiten (bewezen effectieve voorzieningen op het snijvlak van sociaal domein en zorgdomein) in 2030. Dat maakt de Werkagenda een gezamenlijke, regionale opgave.

De Basisfunctionaliteiten die we moeten inrichten zijn:

1. Sociaal Verwijzen.
 - a. Gooi: Welzijn op Recept
2. Mentale Gezondheidsnetwerken, waaronder Verkennend Gesprek
3. Laagdrempelige Steunpunten Ernstig Psychiatrische Aandoening.
 - a. Gooi: Herstelnetwerk.
4. Valpreventie
5. Kind naar Gezonder Gewicht en Volwassenen naar Gezonder Gewicht
 - a. Gooi: Gooi naar Gezonder Gewicht
6. Kansrijke Start:
 - a. Lokale en Regionale coalitie
 - b. Integrale Gezinspoli
 - c. Nu Niet Zwanger

Toelichting opdracht Werkagenda

Op 22 april 2026 zijn door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en het ministerie de eerste definitieve stukken gedeeld met de opdracht en kaders voor de werkagenda. Zie bijlagen 1 tot en met 4.

In de Werkagenda moeten concrete plannen landen over de huidige situatie, de opbouw/opschaling van de basisfunctionaliteiten en het eindbeeld. De Werkagenda moet tenminste het volgende bevatten:

- *Regionale doelen op gezondheid en welzijn*
- *Prioritering en ambitie voor de basisfunctionaliteiten en voor de regio relevante ontwikkelagenda-aanpakken richting 2030*
- *Concrete afspraken over inzet, planning en financiering (zonder volledige begroting)*
- *Rol- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen partijen*
- *Afspraken over leren, monitoring en bijsturing*

De deadline voor het aanleveren van de werkagenda bij het ministerie is 15 november 2026. Voor die datum moet de Werkagenda zijn vastgesteld door alle colleges in de regio. De mandaatgemeente Hilversum dient de Werkagenda vervolgens namens alle regiogemeenten in bij het ministerie van VWS.

Bijlage 5 "Werkagenda AZWA: Gezondheidsdoelen, Streefwaarden en uitgangspunten financiën." Vormt de basis van de bespreking en besluitvorming en bevat een voorstel voor de Gezondheidsdoelen (p. 8 t/m 10), de landelijke streefwaarden en ambities (p. 11 t/m 13), en de uitgangspunten met betrekking tot de financiën (p. 14 t/m 17).

Doel

Doel van dit voorstel is om richting mee te geven over de Gezondheidsdoelen, de regionale ambitie ten opzichte van landelijke streefwaarden, en over de uitgangspunten met betrekking tot het financieren van de Werkagenda. Op basis van de uitkomsten van dit gesprek wordt de werkagenda uitgewerkt tot een 0.9 versie.

Argumenten

1. *Alle IZA-regio's moeten concrete Gezondheidsdoelen opnemen in de werkagenda, als startpunt voor de Regionale Preventie Infrastructuur*

Alle IZA-regio's moeten concrete gezondheidsdoelen opnemen in de Werkagenda, als aanvulling op het IZA-regioplan. De Gezondheidsdoelen hangen af van de regionale opgaven, prioritering en fasering, en populatie. De Gezondheidsdoelen moeten de basis vormen voor de "Regionale Preventie Infrastructuur": een regionale samenwerking tussen gemeenten, GGD, welzijn, eerstelijnsorganisaties en zorgverzekeraar gericht op preventie en gezondheid.

GGD Gooi en Vechtstreek heeft samen met de regiogemeenten, Versa Welzijn, de regionale huisartsenorganisatie RHOGO en zorgverzekeraar Zilveren Kruis een opzet gemaakt voor de gezondheidsdoelen. Zie bijlage 5 pagina 8 t/m 10.

De ambitie volgt uit het IZA Regioplan Gooi en Vechtstreek, gebruikt Positieve Gezondheid als vertrekpunt, en gaat uit van het verkleinen van gezondheidsverschillen tussen inwoners in de regio. De Gezondheidsdoelen volgen de AZWA thema's Leefstijl, Kansrijk Opgroeien, Waardig Ouder Worden en Mentale Gezondheid. De Regionale Preventie Infrastructuur (RPI) en de Gezondheidsdoelen overstijgen de scope van de basisfunctionaliteiten en de Werkagenda – alle regionale aanpakken op het gebied van gezondheid en preventie moeten uiteindelijk onderdeel uitmaken van de RPI. Daarom zijn de Gezondheidsdoelen breed opgesteld. Omdat een integrale aanpak op gezondheid en preventie geen onderscheid maakt op leeftijd is er nadrukkelijk voor gekozen "Kansrijk opgroeien (Jeugd)" onderdeel uit te laten maken van de Regionale Preventie Infrastructuur en de Gezondheidsdoelen.

- 2. In de landelijke opdracht voor de werkagenda zijn Streefwaarden opgenomen, waarvan iedere regio gemotiveerd mag afwijken.*

Alle regio's zijn verplicht om een regionaal dekkend netwerk van basisfunctionaliteiten in te richten per 2030. Per basisfunctionaliteit zijn er landelijk "Streefwaarden" opgesteld. De streefwaarden zijn bedoeld om regio's richting te geven en zijn gebaseerd op een landelijk beeld van de opgave per basisfunctionaliteit. In iedere regio kan deze opgave anders zijn. Regio's mogen daarom gemotiveerd afwijken van de genoemde streefwaarden (naar boven of naar beneden). Zie bijlage 5 pagina 12 voor de Streefwaarden per basisfunctionaliteit. Sommige Streefwaarden zijn SMART en kwantitatief, anderen zijn meer kwalitatief van aard. Dat maakt het soms lastig om de streefwaarden te vertalen naar een concrete aanpak en bijbehorende kosten.

- 3. De Gooi en Vechtstreek heeft op veel basisfunctionaliteiten reeds ambities geformuleerd die afwijken van de streefwaarden.*

De meeste basisfunctionaliteiten gaan binnenkort starten of zijn zelfs al een tijd in uitvoering. Hierdoor kunnen we voor alle basisfunctionaliteiten (met uitzondering van Integrale Gezinspoli¹) de regionale ambities goed vergelijken met de streefwaarden. Zie bijlage 5 pagina 13 voor een toelichting op de regionale ambities. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen lopende aanpakken, aanpakken in ontwikkeling en nieuwe aanpakken.

- 4. De werkagenda wordt gefinancierd middels SPUK AZWA, die de Brede SPUK / GALA en SPUK IZA gaat vervangen*

Gemeenten gaan van 2027 tot en met 2029 financiering ontvangen voor het uitvoeren van de Werkagenda: SPUK AZWA. Zie ook bijlage 6, "Memo financiën AZWA". SPUK AZWA gaat de bestaande financieringsstromen van de Brede SPUK/GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) en SPUK IZA (Integraal Zorgakkoord) vervangen. Ook komt er met ingang van 2027 een nieuwe SPUK Sport. Kortom: op het gebied van financiën gaat er op korte termijn veel veranderen. De nieuwe SPUK AZWA heeft een aantal kenmerken:

- Eén budget zonder exacte bestedingsvoorschriften.
- Een lokaal deel (60%) en een regionaal deel (40%).
- Tot maximaal 70% van het budget overhevelen van jaar tot jaar.
- Géén aanvraag nodig, wordt ambtelijk toegekend.
- Taken SPUK AZWA:
 - Werkagenda basisfunctionaliteiten uitvoeren
 - Basisinfrastructuur inrichten
 - Hoofdlijnenakkoord ouderen uitvoeren: mantelzorg + respijt- en logeerszorg

Landelijk zijn de volgende bedragen beschikbaar:

¹ De basisfunctionaliteit "Integrale Gezinspoli" is zeer recent en gebaseerd op één concrete aanpak in Den Haag. Binnen de Gooi en Vechtstreek moet nog onderzocht worden om hoeveel kwetsbare gezinnen het per jaar zou gaan, welke vragen die gezinnen zouden kunnen hebben en welke expertise/professionals nodig zijn om deze kwetsbare gezinnen te kunnen helpen. Voor Integrale Gezinspoli geldt daarom dat er geen ambitie op resultaat maar op proces is voorgesteld.

Figuur 1: financiën landelijk

Financieringsmiddel (bedragen x 1mln.)	Wat?	2027	2028	2029
SPUK AZWA	Lokaal	231	278	321
	Regionaal	194	235	169
	Kennis en coördinatie rol GGD – direct aan GGD uitgekeerd	3	3	4
	Aan NPLV gebieden	15	21	25
Subsidie Gezonde School	Middelen (mentale) gezonde school naar GGD-GHOR	8	10	13
Totaal		451	547	532

Brede SPUK en SPUK IZA verdwijnen. De nieuwe SPUK AZWA en SPUK Sport komen daarvoor in de plaats. De belangrijkste opgave waar SPUK AZWA aan moet bijdragen is het inrichten van het regionaal dekkend netwerk van basisfunctionaliteiten, zodat alle inwoners van de Gooi en Vechtstreek hier gebruik van kunnen maken.

De regeling “SPUK AZWA” wordt in de loop van de zomer 2026 gepubliceerd. Tot die tijd geeft VWS geen inzicht in de precieze bedragen per regio. Wel is bekend dat voor het lokale deel de “Brede SPUK verdeelsleutel” wordt gehanteerd, en voor het regionale deel de “SPUK IZA verdeelsleutel”. Met die verdeelsleutels is een redelijke inschatting te maken van wat de landelijke bedragen voor het Gooi zouden zijn. Zie hieronder:

Figuur 2: inschatting financiën Gooi en Vechtstreek – n.b. definitieve bedragen volgen bij publicatie SPUK AZWA Regeling deze zomer.

	2027	2028	2029
TOTAAL SPUK AZWA REGIO	€ 5.206.000	€ 6.302.000	€ 6.026.000
Regionaal (mandaatgemeente)	€ 2.410.000	€ 2.900.000	€ 2.100.000
Lokaal (optelsom)	€ 2.796.000	€ 3.402.000	€ 3.926.000
<i>Blaricum</i>	€ 111.000	€ 134.000	€ 154.000
<i>Eemnes</i>	€ 91.000	€ 110.000	€ 127.000
<i>Gooise Meren</i>	€ 570.000	€ 687.000	€ 793.000
<i>Hilversum + WM</i>	€ 1.400.000	€ 1.719.000	€ 1.985.000
<i>Huizen</i>	€ 509.000	€ 614.000	€ 708.000
<i>Laren</i>	€ 115.000	€ 138.000	€ 159.000

- Om de gezamenlijke werkgenda vorm te kunnen geven moeten er regionale uitgangspunten worden vastgesteld over de besteding van SPUK AZWA.

Het komen tot een dekkend netwerk van basisfunctionaliteiten is een gezamenlijke opgave van alle regiogemeenten. Door dit goed in te richten kan iedere inwoner van het Gooi terecht bij basisfunctionaliteiten. Een regionaal dekkend netwerk ontstaat echter niet vanzelf, daar moeten afspraken over gemaakt worden. Dit geldt ook voor de financiering van de basisfunctionaliteiten. Om te komen tot een definitieve werkgenda en bijbehorende financiering op basis van de gezamenlijke ambities is het noodzakelijk in dit stadium een aantal uitgangspunten met elkaar vast te stellen. Die uitgangspunten staan in bijlage 5, pagina 15 t/m 17.

Uitvoering en evaluatie

Na het PFHO van 25 juni worden de richting en aandachtspunten van de portefeuillehouders verwerkt tot een 0.9 versie van de werkagenda. Deze wordt na het zomerreces bij het DO en PFHO opnieuw getoetst, alvorens begin november ter besluitvorming aan alle colleges te worden voorgelegd. In dit proces wordt ook ruimte gemaakt voor beginspraak door de lokale adviesraden. Hiervoor is op 27 mei 2026 een presentatie en toelichting op de Werkagenda gegeven aan het Regionale Voorzitters Overleg van de Adviesraden SD.

Financiën

Voor de periode 2027 t/m 2029 komt er een nieuwe Specifieke Uitkering: SPUK AZWA. SPUK AZWA gaat met ingang van 2027 de Brede SPUK en SPUK IZA vervangen (m.u.v. Brede Regeling Combinatiefuncties, hiervoor volgt een separate SPUK Sport). Vanaf 2030 moet er een structurele financieringsvorm zijn gevonden, naar verwachting via *Bijzondere Fonds Uitkering (BFU)*.

De AZWA middelen zijn bedoeld voor de volgende activiteiten en voorzieningen:

1. D5 basisfunctionaliteiten (Werkagenda Basisfunctionaliteiten):

- Laagdrempelige Steunpunten EPA (= Herstelvoorziening Mentale Gezondheid)
 - *Tot en met 2027 volledig gedekt uit Transformatiemiddelen²*
- Sociaal Verwijzen (= Welzijn op Recept)
 - *Tot en met 2027 volledig gedekt uit Transformatiemiddelen*
- Valpreventie
- Gooi (18- en 18+) naar Gezonder Gewicht
- Kansrijke Start
 - Lokale coalities
 - Nu niet Zwanger
 - Integrale Gezinspoli
- Mentale Gezondheidsnetwerken (= o.a. Verkennend Gesprek)
 - *Tot en met 2027 volledig gedekt uit Transformatiemiddelen*

2. D6 Basisinfrastructuur

- Inloopvoorzieningen Sociaal en Gezond (= Buurthuizen + leefstijlpunten)
- Lokale teams aansluiten op de Hechte Wijkverbanden Eerstelij
- Coördinatie samenwerking sociaal domein / zorg

3. Hoofdpijnenakkoord Ouderen

- mantelzorg en respijt/logeerzorg

4. GALA

- Terugdringen Gezondheidsachterstanden
- *Mentale Gezonde School (landelijk, via GGD GHOR)*

5. (optioneel) D5 basisfunctionaliteiten

- *Ketenaanpak Dementie*
- *Nicotinevrij*
- *Rookvrije Start*

Zie voor nadere toelichting Bijlage 5 Werkagenda AZWA (p. 14 t/m 17) en Bijlage 6 "Memo Financiën AZWA".

² N.b. voor 2027 geldt dat voor een aantal onderdelen geen AZWA middelen ingezet hoeft te worden vanwege externe financiering uit Transformatiemiddelen. Het gaat om Welzijn op Recept, Herstelvoorziening en Mentale Gezondheidsnetwerken (Verkennend Gesprek).

Bijlage(n)

- Bijlage 1 Ledenbrief VNG AZWA
- Bijlage 2 Brief VWS aan VNG over AZWA
- Bijlage 3 Opdracht voor de Werkagenda AZWA
- Bijlage 4 Begeleidende Toelichting op opdracht Werkagenda
- Bijlage 5 Werkagenda AZWA: Gezondheidsdoelen, Streefwaarden en uitgangspunten financiën.
- Bijlage 6 Memo Financiën AZWA gemeenten april 2026